

Η μνημειακή σύνθεση *Αλέξανδρος και Βουκεφάλας* αποτελεί μια τολμηρή, εμπνευσμένη σύλληψη, μια σύνθεση πρωτότυπη και επιβλητική, που ε'γινε στο διάστημα 1996 - 1998. Οι μορφές του Αλέξανδρου και του Βουκεφάλα, μορφές γήινες και δραματικές, υπερβατικές και υποβλητικές, καμωμένες από ξύλο, κυριαρχούν στο κεντρικό τμήμα της. Τα σώματα τους λιτά, αφαιρετικά, ελλειπτικά παρουσιάζονται σε αδιάσπαστη ενότητα μεταξύ τους, εγκλείουν ενέργεια και ενδογενή ένταση, που φτάνει στα όρια της, ασφυκτικά στον περιορισμένο χώρο της και ξεσπάει, καθώς τείνει να απελευθερωθεί. Ο Αλέξανδρος και ο Βουκεφάλας μοιάζουν να εφορμούν στο χώρο μέσα από τη δυναμική, διαγώνια τοποθέτηση τους και τη στήριξη τους σε μια ημικυκλική βάση από αλουμίνιο - που παραπέμπει στις κατακτήσεις του Αλέξανδρου και στη δημιουργία ενός νέου κόσμου - και σε τέσσερις μακεδόνικες σάριες από ανοξείδωτο χάλυβα και ορείχαλκο που υψώνονται με μεγαλοπρέπεια. Το σώμα του αλόγου αποδίδεται σε ζωτική σχέση με τον κορμό του Αλέξανδρου, αφού ο Βουκεφάλας είναι απόλυτα συνδεδεμένος με τη ζωή, τη δράση, την ιστορία και τη μοίρα του αναβάτη του.

Τα ενεργητικά σχήματα, η εκφραστικότητα της ανατομίας των μορφών, η προβολή και η έκταση τους μέσα στο χώρο, ως ανάπτυσμα φυγόκεντρων δυνάμεων και αντιθετικών αξόνων, η αδρότητα της επεξεργασίας του υλικού, η ένταση των επιφανειών, η κίνηση και ο ρυθμός των περιγραμμάτων χαρακτηρίζουν την κεντρική σύνθεση, δημιουργούν μια τολμηρή πλαστική παρουσία και συντείνουν στην έκφραση ενός πρωτόγνωρου πάθους, στην αποκάλυψη μιας εσωτερικής δύναμης, ψυχικής και σωματικής. Στα δύο επιμέρους τμήματα του έργου, πλαισιωμένα επίσης από σάριες (σίδηρος, ορείχαλκος), με καθαρότητα, σαφήνεια, συνθετική πυκνότητα και αυστηρότητα, ο καλλιτέχνης δημιουργεί συμπλέγματα μορφών από ξύλο - πολεμιστών και αλόγων εν ώρα μάχης - που μεταδίδουν μια μοναδική αίσθηση ακατάβλητης μαχητικότητας, αέναης κίνησης, τραγικής έντασης και δραματικής κορύφωσης. Οι μορφές συμπλέκονται με ορμή, συ-στρέφονται ή εκπινάσσονται στο χώρο, ενώ επικρατούν περισσότερο κλειστές φόρμες, συμπαγείς όγκοι, αιχμηρές απολήξεις, καμπύλα, βιόμορφα και αφηρημένα σχήματα, έντονη φωτοσκιάσεις. Ο σεβασμός της φύσης των υλικών και η άριστη γνώση των ιδιοτήτων και των εκφραστικών δυνατοτήτων τους, σε συνδυασμό με μια στιβαρή τεχνική, σηματοδοτούν συνολικά τη δουλειά του γλύπτη. Στο *Αλέξανδρος και Βουκεφάλας* δουλεύει το ξύλο, αναδεικνύοντας τις πλαστικές του αξίες, μέσα από παλλόμενους όγκους και αρμονικές γραμμές, προβάλλοντας τη δυναμική κάθε φόρμας και τονίζοντας τη ζωτική ενέργεια που οι μορφές περικλείουν. Αξιοποιεί τόσο την ήδη ενυπάρχουσα μορφή του ξύλου, όσο και τη φυσική του ματιέρα και τη χρωματική του ποιότητα. Σε κάποια σημεία της επιφάνειας του χύνει μέταλλο (μολύβι), δημιουργώντας ένα πλήθος εκφραστικών λεπτομερειών και απρόβλεπτων, τυχαίων κάποιες φορές, ρευστών σχηματισμών, που με τη σιλιπνή ή την αδρή υφή τους ζωντανεύουν το έργο, αιχμαλωτίζουν το φως, προσδίδουν μια ξεχωριστή λάμψη και μια χαρακτηριστική αίσθηση ζωγραφικότητας. Η διερεύνηση των ορίων της φόρμας και η έμφαση στις καθαρά πλαστικές αξίες, βασικά επίσης χαρακτηριστικά της γλυπτικής του Καμπαδάκη, αναδεικνύονται στη συγκεκριμένη σύνθεση με τον πλέον εκφραστικό τρόπο. Οι μορφές επιβάλλονται ελεύθερες και ενεργητικές στο χώρο, απαλλαγμένες από λεπτομέρειες, νατουραλιστικές περιγραφές και επιφανειακές εντυπώσεις, μέσα από ένα λεπτό παιχνίδι αντιθέσεων, όπου στατικότητα και κίνηση, πυκνότητα και αφαίρεση ύλης, φως και σκιά συνδυάζονται σε μια οργανικά μελετημένη, ζωντανή και περιεκτική σύνθεση. Στη σύνθεση, που προορίζεται να στηθεί σ' έναν υπαίθριο δημόσιο χώρο, υπάρχει κάτι το ηρωικό σαν απόηχος και ανάμνηση από αιματηρές μάχες, επικά κατορθώματα, εξαντλητικές πορείες και κατακτήσεις μακρινών και εξωτικών χωρών. Ο Καμπαδάκης «εικονογραφεί» την ιστορία και τον μύθο του Αλέξανδρου με ένα σύγχρονο τρόπο, προσεγγίζει τη δραματική μοίρα και το ανθρώπινο πάθος, απευθύνεται στη συλλογική συνείδηση και μνήμη, σχολιάζει την ιστορία, προσδίδει συμβολικό και διαχρονικό περιεχόμενο, εκφράζεται μ' έναν τρόπο εσωτερικό, αποτυπώνοντας τη στερεή πνευματική και καλλιτεχνική του παιδεία και πορεία.

Γιάννης Μπόλης
Ιστορικός Τέχνης